GJØVIK KOMMUNE

Tongjordet barnehage

Årsplan 2026 - 2028

Innhold

Forord **4**

Organisering **5**

Avdelinger 5

Smågrupper 5

Rommene 5

Pedagogisk plattform for barnehagen **6**

Våre fokusområder **6**

Språk 6

Språkarbeid i Tongjordet barnehage 6

Trygt og godt barnehagemiljø 7

Livsmestring og helse 8

Kosthold 8

Kropp og grensesetting 9

Samlivsbrudd – når foreldre går fra hverandre 9

Kultur 10

Vårt kulturårshjul 11

Pedagogisk praksis **13**

Omsorg 13

Lek 13

Lek i Tongjordet barnehage 13

..... 14

Danning 15

Læring 15

Progresjon 16

Medvirkning **16**

Tilvenning av nye barn **17**

Samarbeid og sammenheng i overgang barnehage og skole **17**

Vurdering.....18

Forord

Denne årsplanen er vårt arbeidsverktøy som hjelper oss til å holde stø kurs i vårt pedagogiske arbeid, og den er med og konkretiserer utøvelsen av yrket vårt i møte med barn og foreldre. Den er et utgangspunkt for samarbeid med barnas hjem, og den gir informasjon om hvilket verdisyn og pedagogisk grunnsyn vi skal arbeide etter.

Gjøvik Kommune sin helhetlige oppvekststrategi, «På samme lag for barn og unge», gir oss en felles retning innenfor hele oppvekstsektoren i Gjøvik kommune. Oppveksstrategien, pedagogisk plattform og relasjonsmodellen er gode supplementer til barnehageloven og rammeplanen. Verdiene og menneskesynet som synliggjøres i disse førende planene, er viktige for oss på veien til å «Tenne barns stjerneøyne».

Tongjordet barnehage sitt satsningsområde er kultur, og det kommer til syne året igjennom, som jevnlig «drypp» der vi tilfører det lille ekstra innen kunst, kultur og kreativitet.

Andre områder som det er viktig at vi jobber kontinuerlig med, er «systematisk språkarbeid», «lek – det viktigste i barndommen», «Trygg Trafikk», «mot mobbing – for vennskap» og «barns medvirkning». Vi vet at alt henger sammen med alt og vi er gode på å jobbe tverrfaglig med de ulike fagområdene i rammeplanen.

På Gjøvik kommune sine hjemmesider vil alle finne relevant informasjon om barnehagen, våre samarbeidspartnere, tall og fakta om barnehagen fra UDIR og oversikt over kommunens tjenester.

Både barnas, personalets og foreldrenes stemmer kommer til syne i årsplanen. Foreldrene har bidratt gjennom foreldremøter, foreldresamtaler, uformelle møter, foreldretreff, foreldrerådsmøter, brukerundersøkelser, SU-møter og drøftinger ellers i barnehagen. Barna har bidratt gjennom samtaler med personalet om hva de liker å foreta seg i barnehagen, og ved at personalet følger aktivt med, observerer, kartlegger, reflekter over praksis, evaluerer planer jevnlig - og ved at vi viser at vi forstår barns ytringer.

Årsplanen er godkjent i SU, 21.10.2025

Planen legges ut på MyKid og på Gjøvik Kommune sine hjemmesider

Tongjordet barnehage (gjovik.kommune.no)

Med ønske om et godt barnehageår!

Vennlig hilsen

Elisabeth Ranheim Henriksveen

Barnehagestyrer

Organisering

Tongjordet barnehage er en avdelingsbarnehage med 5 avdelinger. Barnehagen er organisert ut ifra et ønske om å ha gode løsninger med tanke på samarbeid, trygghet, lekemiljøer, arbeid i smågrupper og givende fellesopplevelser.

Alle barna har sin faste avdeling, sin faste barnegruppe og sine faste ansatte - som de kjenner til og føler tilhørighet til. Avdelingene er utgangspunkt for alle typer lek, aktiviteter og måltider. Samtidig har barnehagen egne rom som bad, medietek/bibliotek, spesialrom, kjøkken, torg, temarom, klatrevegg og tumlerom.

Avdelinger

AQUA og TERRA er avdelingene for de minste barna våre, og alle 1- og 2-åringene disponerer rommene bak inngang B i barnehagebygget. De er på egne småbarnsavdelinger i en rolig og trygg atmosfære. Småbarna følger sin egen rytme gjennom dagen og personalet er nede på gulvet – sammen med barna. Når det er ønskelig, samarbeider de to avdelingen om tur- og aktivitetsgrupper.

IGNIS OG AURA er avdelingene for «mellombarna» våre, dvs alle 3- og 4-åringene. De disponerer rommene bak inngang A i barnehagebygget, og de to avdelingene har gode rom og inkluderende lekemiljøer fylt med lekemateriell tilpasset denne aldersgruppen.

STJERNEGRUPPA er avdelingen for skolestarterne våre, 5-åringene. De holder til midt i barnehagen – bak den røde døra midt på bygget - og disponerer 2 gode rom i nærheten av kjøkken og torg. Her har de spennende lekemateriell og gode muligheter til allsidig og kreativ utfoldelse dette siste året før skolestart.

Smågrupper

I løpet av dagen deler vi barnegruppa i smågrupper på mellom 3-6 barn, og da er leken i fokus. Vi legger vekt på at personalet er til stede og aktive sammen med barna, at de er nysgjerrige og observerer hva barna er opptatt av. Dette bruker personalet som utgangspunkt når vi organiserer dagen. Disse observasjonene legger vi også til grunn når vi vurderer temaer som avdelingen eller gruppen skal jobbe videre med – det vi kaller prosjektarbeid.

Rommene

De ulike rommene fungerer slik at de stimulerer til ulike typer lek (rommet som den tredje pedagog). Samtidig observerer vi barna i deres aktivitet for å finne ut om rommene fungerer etter intensjonen, og om de er tydelige nok for barna. Denne observasjonen legger vi til grunn hvis vi mener at vi bør endre et rom – vi tar dermed hensyn til barnas interesser.

Pedagogisk plattform for barnehagen

Gjøvik kommune har utarbeidet en plattform for det pedagogiske arbeidet. Ansatte i barnehagene våre er forpliktet til å arbeide i tråd med det som er fastslått i dette dokumentet.

Pedagogisk plattform

Våre fokusområder

Språk

Barnehagen skal bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling. *(Rammeplan 2017 s. 46 – 47)*.

Gjøvik kommune har utarbeidet felles språk- og leseplan for barn og ungdom 0 – 16 år.

Språk- og leseplan

Språkarbeid i Tongjordet barnehage

For oss i Tongjordet barnehage er variert språkstimulering en viktig del av vårt arbeid. Vårt mål er at «*Alle barn i barnehagen skal få språkstimulering tilpasset eget mestringsnivå, og ekstra språkstøtte ved behov.»* Her er vår språk- og leseveileder en viktig ressurs i barnehagens arbeid med å jobbe systematisk med språkmiljøet. Vi mener at tidlig innsats, god organisering, rask iverksetting av pedagogiske tiltak, inkludering av alle barn – er viktige indikatorer for god kvalitet i vårt arbeid med barns språkutvikling. Språk- og leseveileder er med oss i vårt arbeid med å observere og kartlegge barnas språkutvikling, noe som fører til rask tilrettelegging for god språkutvikling for det enkelte barn.

Vi ønsker å skape et språkstimulerende miljø for alle barna i barnehagen ved hjelp av samtaler, høytlesning, tekstskaping, spill, dramatisering, sang, rytme, rim og regler. Flere steder i barnehagen er det synliggjort bokstaver, tall, symboler, forskjellige bilder og bruk av konkreter som dyr, figurer, biler og lignende. Barnas permer er også inspirerende å bruke i språkarbeidet vårt. Her kan barnet og dets venner se tilbake på felles opplevelser, erindre og sette ord på turer og aktiviteter gjort gjennom barnehagelivet. Vi deler inn i smågrupper og legger til rette for at alle barn får bruke språket sitt i møte med andre barn og voksne. Når personalet er aktive «fortellere» og gode lyttere, inspireres barna til selv å fortelle. Med fokus på humor, varme og latter, skapes et godt miljø for god språkutvikling.

Slik jobber vi med språkstimulering i barnehagen:

- Et personale som holder seg faglig oppdatert.
- Anerkjenner og responderer på barnas ulike verbale og nonverbale uttrykk.
- Legger til rette for at alle barn involveres i samspill og i samtaler.
- Leser bøker, bruker dokumentasjon og ser på bilder sammen med barna.
- Leser og samtaler om hva vi har lest – sammen med barna.
- Undrer oss sammen med barna.
- Leker med spill, sang, rim og regler.
- Bruker konkreter, benevner handlinger og setter ord på det som skjer rundt oss.
- Skape tid og rom for rollelek.
- Støtte flerspråklige barn i å bruke morsmålet sitt samtidig som vi aktivt fremmer utviklingen av barnas norskspråklige kompetanse.
- Er lydhøre og genuint opptatte av – og interessert i - å lytte til barna.
- Har pedagogiske, spennende og gode språkmateriell som vi bruker sammen med barna i leke- og smågrupper.
- Har daglige samlingsstunder.

Trygt og godt barnehagemiljø

Det skal være trygt å vokse opp i Gjøvik kommune, og det skal være nulltoleranse for mobbing. Trygt og godt barnehagemiljø er hjemlet i barnehageloven §§ 41 – 43. Alle barn i Gjøvik har rett til et trygt og godt barnehagemiljø som fremmer god helse, trivsel, lek og læring. Barnehagene skal jobbe kontinuerlig for å skape gode miljøer. Alle voksne i barnehagene våre skal følge med på hvordan barna har det og jobbe for at det enkelte barn opplever tilhørighet og inkludering.

De kommunale barnehagene i Gjøvik har utarbeidet plan som beskriver forebyggende tiltak i barnehagene.

Plan for trygt og godt barnehagemiljø

Livsmestring og helse

Barna i Tongjordet barnehage skal oppleve tilhørighet og inkludering. Barnehagen skal ikke godta krenkelser som f.eks utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering.

Vi har stort fokus på livsmestring og helse, og flere ansatte har deltatt i en kursrekke holdt av «Trygg Oppvekst». Slik sikrer vi en faglig utvikling for personalet, så vi står godt rustet til å jobbe med livsmestring i et forebyggende perspektiv. Den teoretiske forankringen til «Trygg Oppvekst» er bygget på sosiolog Antonovsky's salutogene teori om fysisk og psykisk helse, som legger vekt på hva som fremmer god helse og gir individet mestring og velvære. Målet med vårt arbeid er å bidra til å danne trygge og robuste barn, som mestrer livets opp- og nedturer ved å få innsikt i eget liv - og økt forståelse for andre sine liv.

Vi vil at alle barna i Tongjordet barnehage skal oppleve at de har en venn. Det er de ansattes ansvar å *se* vennskap som vokser fram og legge til rette for at det kan vedlikeholdes. Det er også de ansattes ansvar å *se* de barna som ikke opplever at de har venner og støtte dem i å utvikle vennskap med andre barn.

Kosthold

De ansatte i barnehagen deltar jevnlig på kurs og opplæring det nasjonale kostholdsprogrammet «Fiskesprell». Her blir vi oppdatert og vi får inspirasjon til, hver dag, å videreformidle sunn matglede til barna gjennom ulike retter av fisk/kjøtt/grønnsaker/varmmat/salat eller brødmat. Hver dag får barna også et fruktmåltid og ved bursdager tilbyr vi frukt i ulike varianter, som fruktsalat, smoothie, fruktspyd o.l.

Små mager fortjener ren og sunn mat!

Kropp og grensesetting

Barn som har kunnskap, er bedre beskyttet mot overgrep. Barnehagen kan være med å gi denne kunnskapen ved å snakke med barna om kropp, grenser og overgrep. Vi hjelper barna til å være bevisste om at det er de som bestemmer over egen kropp, at de ved uønskete handlinger skal si tydelig; «Nei, jeg vil ikke!», at de skal be om hjelp - og at det aldri er barns skyld om de opplever overgrep. Dette vil bidra til å gjøre barn bedre i stand til å beskytte seg selv, si ifra, og respektere egne grenser.

Slik jobber vi helse og kropp i barnehagen:

- Redd Barna sitt opplegg «*Kroppen min eier jeg – i barnehagen», består* av et veiledningshefte og et samtaleopplegg, samt råd om hvordan møte - og følge opp - barn som forteller om overgrep.
- Materiellet er tilpasset alderen 4 til 6 år og barnehagen bruker dette materiellet til å jobbe med temaet «Kroppen min eier jeg».
- 5 tips for å snakke med barn om kropp, grenser og seksuelle overgrep - Redd Barna

Samlivsbrudd – når foreldre går fra hverandre

Barn observerer mye - det er slik de lærer. Barn tenker mye - de trekker sine slutninger og former sin virkelighet. Hvis foresatte ikke lenger er kjærester, og etter hvert velger å flytte fra hverandre, vil alle barn merke dette. Avhengig av alder og modenhet, vil de mestre den nye hverdagen ulikt. Det som er viktig ved samlivsbrudd, er at dere foreldre informerer barnehagen så tidlig i prosessen som mulig, slik at vi kan forstå barnet bedre. Reaksjoner hos barn og ungdom kan komme til uttrykk på mange ulike måter, for eksempel:

- Vil være for seg selv og/eller ikke være med på ting
- Oppfører seg yngre enn det er og/eller være klengete
- Være ekstra pliktoppfyllende og selvstendig for å ikke være til bry
- Lei seg og gråter lettere
- Humørsvingninger
- Mer ukonsentrert eller urolig
- Fysiske reaksjoner, for eksempel endret appetitt, søvnproblemer eller vondt i magen

Barna tenker, de prøver å forstå endringene på hjemmebane, og da er barnehagen et godt og vanlig sted å være – her er alt som før. De fleste barn har behov for forutsigbarhet, og barna trenger å vite hvem de skal være hos - både i hverdagen og i ferier - og her må foreldre skape forutsigbare og trygge rammer for barna. Våre forventninger til dere foreldre ved samlivsbrudd, er at dere informerer barnehagen, dere deler samværsavtaler med oss og dere kommer begge to til foreldresamtaler/møter/fester. Dere gir oss beskjed om begge foreldrene skal ha informasjon fra barnehagen, eller om dere samarbeider så godt, at dere deler all informasjonen med hverandre. Mer info finnes her: Barns reaksjoner på samlivsbrudd (bufdir.no)

Kultur

Tur, dans, musikk, rytmer, forming, estetikk, sang, teater, skuespill, drama, motorikk, turer i Øverbyskogen, vår egen gapahuk i Hovdeskogen, nærmiljøet med Mjøsa, Gjøvik Gård, Gjøvik bibliotek og lesestundene der, barneyoga, teaterforestillinger i barnehagen, arbeid med leire, samarbeid med «Vil-Mer, møter mellom barn og eldre», ja, – vi tilfører det lille ekstra! Om våren holder vi vår egen kunstutstilling et sentralt sted i Gjøvik by, og så langt har temaene vært som følger:

> 2015 - «Vennskap», 2016 - «Natur», 2017 - «Sansene våre», 2018 - «Barns medvirkning», 2019 - «Tongjordet barnehage gjennom 10 år!», 2020 og 2021 (under koronapandemien) - «Kunst i utemiljøet», 2022 «Mangfold», 2023 «Dyr som inspirasjon for barns formingsuttrykk», 2024 «Årstidene», «Skogen» og 2025 «Alf Prøysen».

Bakgrunnen for «kultur» som satsningsområde, er at vi ønsker å nå de ulike mennesketypene i barnegruppa vår. Vi ønsker å stimulere til det idérike, til det kreative, til det undrende og til det fantasifulle barnet. Vi ønsker å gi barna ulike sanseinntrykk slik at de blir bevisst de ulike sansene våre; audio (lytte), balanse, visuelt (syn), smak, taktil (føle på kroppen), lukt og stillingssansen (sanseinntrykk fra muskler og ledd som holder hjernen orientert om plasseringen av de forskjellige delene av kroppen vår).

Vi vet at barn opplever og lærer på ulike måter; gjøre, tenke, lytte, se, sanse, fortelle - og når vi er bevisste dette, er vi bedre i stand til å møte de ulike barns «språk» - slik at de har et godt utgangspunkt for videre utvikling.

Personalet er den viktigste ressursen vi har i barnehagens arbeid med kultur, og i Tongjordet barnehage møter barna ansatte som er lydhøre, kreative, nysgjerrige, humørfylte, støttende og imøtekommende. Vi har modige ansatte som byr på seg selv, som har både formell - og uformell utdanning, kompetanse og videreutdanning, som f.eks fordypning i drama.

Vårt kulturårshjul

Tvert imot, det er hundre som finns!

Dikt av Loris Malaguzzi.
Til norsk ved Kari Carlsen og Jan-Erik Sørenstuen

Et barn er laget av hundre.
Barnet har hundre språk
hundre hender
hundre tanker
hundre måter å tenke på
å leke og snakke på

Hundre alltid hundre
måter å lytte på
å undres på og like på
hundre lyster til å forundre seg og like
hundre lyster til å synge og forstå
hundre verdener å oppdage
hundre verdener å finne opp
hundre verdener
å drømme fram

Et barn har hundre språk
(og hundre - hundre - hundre til)
men frarøves nittini.
Skolen og kulturen
skiller hodet fra kroppen.
Vi ber barnet om:
å tenke uten hender
å handle uten hode
å lytte men ikke snakke
å forstå uten gleden ved
å henføres og overraskes
annet enn til påske og jul.

Man ber dem om:
å bare oppdage
den verden som allerede finns
og av alle hundre
frarøver man dem de nittini andre.

Man sier til dem:
at leken og arbeidet
virkeligheten og fantasien
vitenskapen og fantasteriet
himmelen og jorden
fornuften og drømmene
er hverandres motsetninger.
Vi sier til dem:
at det ikke finnes hundre.
Men barnet sier:
Tvert imot, det er jo hundre som finns!

Hentet fra boka Levende spor av Jan Erik Sørenstuen, Fagbokforlaget:2011.

Pedagogisk praksis

Omsorg

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. *(Rammeplan 2017 s. 19).*

Slik gjør vi det i Tongjordet barnehage:

- Personalet jobber med å bli kjent med barnets mange sider og lytter til barnet.
- Personalet inngir trygghet, ro, stabilitet, humor og varme.
- Personalet skal være sensitive og oppmerksomme på barnets signaler.
- Personalet skal styrke barnets selvfølelse og utvikling.
- Personalet skal anerkjenne barnets følelser og møte barnet med respekt og støtte.
- Personalet skal være interessert i barnet, legge til rette for læring og mestring.
- Personalet skal være gode rollemodeller og være tydelige og rause.

Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre. *(Rammeplan 2017 s. 20)*

Lek i Tongjordet barnehage

Barn som leker sammen med andre barn, opplever trivsel, en følelse av egenverd og mestring. Barn som mestrer livet sitt og føler seg verdifull som den det er, kan tåle motgang og komme seg videre når livet går en imot. Helsefremmende strategier som styrker robusthet (resiliens), trivsel og positiv psykisk helse, vil gi barnet en mulighet til å være bedre rustet til å mestre sosiale utfordringer – nå – og senere i livet. Resiliensfremmende arbeid (fremme robusthet og motstandsdyktighet) i barnehagen, vil være med å løfte opp og forsterke prosesser som allerede er i ferd med å utvikles i hvert enkelt barn.

Lek er frivillig, det er noe barn må ha lyst til å gjøre og være i. Det er barnets egen opplevelse av å være i lek som bestemmer om det er en lek eller ikke. Lek er når barna føler lyst til å gjøre det av egen fri vilje, på eget initiativ, eller når de har lyst til å delta på noe andre inviterer til, fordi de selv vil det. Et kjennetegn ved lek, er at den er egenmotivert og leken har en egenverdi i seg selv. I den spontane leken, initiert av barna selv, er opplevelsen av driv - og gleden ved å leke så sterk, at barna ofte aksepterer større tilpasninger i

lekepremissene, enn ved den organiserte og planlagte leken – initiert av personalet, som kanskje barna ikke syntes er like spennende! Barn som leker, gjør det ikke for å nå mål eller resultater. Allikevel vet vi at leken, dypere sett, handler om å lære og mestre noe som er av stor betydning for det videre livet. I lek lærer barna å mestre oppgaver og videreutvikle evner de har bruk for som voksne.

Vi har alle minner fra egen barndom og hvordan tiden «fløy av gårde», fordi vi var midt i en viktig lek. Barn leker at de er løver, hunder, helter/heltinner, politi/røver, pappa/mamma, konge/dronning, lege/sykepleier - og når barna leker, er de i sin egen verden: de er større, sterkere, klokere, slemmere, snillere, eldre, yngre – ja, i leken er det ingen grenser.

Den ansattes rolle i leken er viktig, og personalet skal:

- Organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek.
- Bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketemaer.
- Fremme et inkluderende miljø der alle barn kan delta i lek og erfare lekeglede.
- Observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser.
- Veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre.
- Være bevisst på og vurdere egen rolle og deltakelse i barnas lek.
- Ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle barna kommer inn i leken.

Danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur. I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. (Rammeplan 2017, s. 21)

Slik gjør vi det i Tongjordet barnehage:

- Personalet skal anerkjenne barnets perspektiv og se på barnet som et aktivt og tenkende individ, med egne meninger, følelser og intensjoner.
- Personalet skal lytte og undre seg sammen med barnet, stille åpne spørsmål og være nysgjerrig sammen med barnet.
- Personalet skal gi rom for medvirkning innenfor de rammene som personalet mener er relevant for barnet.
- Personalet skal tilrettelegge for utforskning og undring.
- Personalet skal ivareta barnet kulturelle bakgrunn, og vite at danning skjer i samspill med omgivelsene.
- Personalet skal være bevisst på hvordan normer og verdier formidles.
- Personalet skal være til stede uten å ta over, vi må balansere mellom å støtte og la barnet lede egne prosesser.

Læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. *(Rammeplan, 2017 s. 22)*

Tongjordet barnehage er en barnehage med trygge, varme og grensesettende ansatte, og personalet skal:

- Fange opp barnas interesser og engasjement.
- Støtte barnas nysgjerrighet, undring, initiativ, kreativitet og læringslyst.
- Utvide barnas erfaringer.
- Reflektere sammen med barna.

Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Personalet skal:

- oppdage, følge opp og utvide det barna allerede er opptatt av
- planlegge og tilrettelegge for progresjon i barnehagens innhold for alle barn bidra til at barna får mestringsopplevelser og samtidig har noe å strekke seg etter
- legge til rette for fordypning, gjenkjennelse og gjentakelse i barnehagens innhold og arbeidsmåter
- introdusere nye perspektiver og tilrettelegge for nye opplevelser og erfaringer
- sørge for progresjon gjennom bevisst bruk av materialer, bøker, leker, verktøy og utstyr og gjøre disse tilgjengelig for barna. *(Rammeplan 2017 s. 44)*

Medvirkning

Barnehagen skal ivareta barn og foreldres rett til medvirkning. Det gjøres gjennom å legge til rette for og oppmuntre til at barna og foreldrene kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. Barnehagen skal gjennom god dialog sørge for at foreldrene får ivaretatt sin rett til medvirkning.

Slik gjør vi det i Tongjordet barnehage:

- 2 ganger pr år gjennomfører vi barnesamtaler og relasjonskartlegginger.
- Personalet skal jobbe med å gi barna reel innflytelse på egen hverdag.
- Personalet skal lytte aktivt og være åpne for barns uttrykk – både verbale og nonverbale – og vise barna at de blir tatt på alvor.
- Personalet skal jobbe med å tilpasse medvirkning etter barnas alder og modenhet.
- Personalet skal jobbe med å gi barna valg i hverdagen – som hvor de vil leke, hva de vil spise, turplasser og sanger/innhold i samlingsstund.
- Personalet skal bestrebe seg på å skape et demokratisk fellesskap og tolerere hverandres ulikhet og uttrykksmåter.
- 2 foreldresamtaler pr år – flere ved behov
- 2 foreldremøter pr år – i tillegg kommer jevnlige foreldretreff
- Jevnlig møter i barnehagens foreldreråd og samarbeidsutvalg
- Foreldreundersøkelse annet hvert år

Tilvenning av nye barn

I Tongjordet barnehage har vi egne kvalitetsdokumenter for oppstart, besøksdager og tilvenning for nye barn. Når foreldre har takket ja til at deres barn skal ha plass i vår barnehage, sender vi ut informasjon om barnehagen, avdelingen og hvem som jobber der. På besøksdagene og ved kontakt ellers, avtaler vi individuelt hvordan vi skal gjøre det for det enkelte barn, når det gjelder oppstart i barnehagen.

Samarbeid og sammenheng i overgang barnehage og skole

Gjøvik kommune har utarbeidet rutiner for samarbeid om overgangen fra barnehage til skole. Rutine for overgang barnehage – skole

I Tongjordet barnehage besøker skolestarterne den skolen de skal starte på, og vi går skoleveien sammen. Ved behov for overlevering av nyttig informasjon fra barnehage til skole, gjennomfører vi overføringsmøter. Her gjør barnehagen avtale med foreldre og skolen, og alt er transparent og med barnets stemme og beste i fokus.

Overgangsobjekter – alle barnehagene våre har en kasse med spill, bøker sanger, rim og regler som vi bruker med de eldste barna i barnehagen. Alle objektene fra denne kassa møter barna igjen på første trinn. Overgangsobjekter

Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet.

Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.

Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. *(Rammeplanen 2017 s. 38).*

Barnehagens arbeid evalueres i samarbeid med barna og foreldrene. Personalet vurderer sitt arbeid i personalmøter og planleggingsdager gjennom bl.a. pedagogisk dokumentasjon.

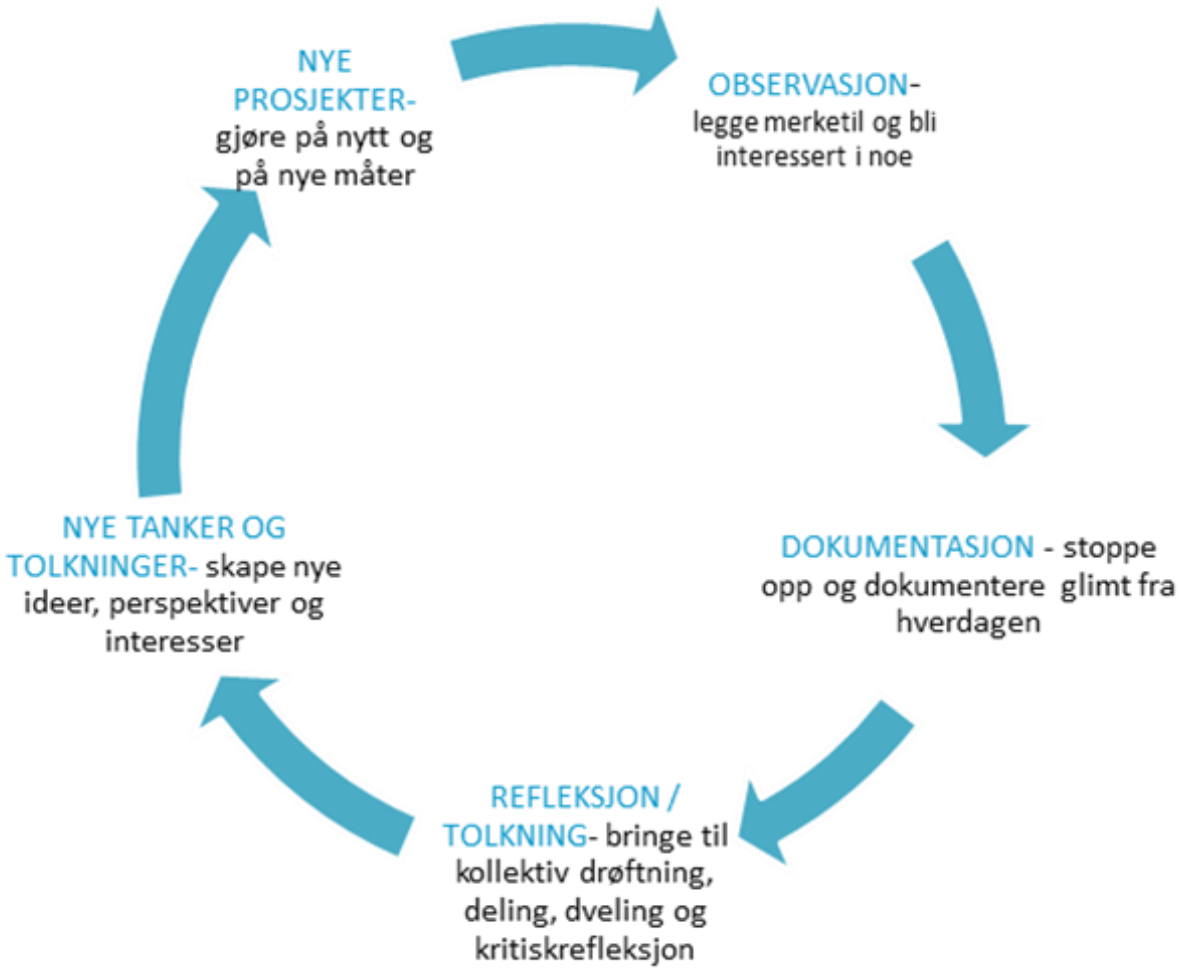

Bildet over er fra vår årlige kunstutstilling på Gjøvik Bibliotek

Bildet over er fra vår årlige Forutbasar